

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
(Arabuluculuk Daire Başkanlığı)

Sayı : 59155416-045.02-E.156/13418

17/07/2017

Konu : İcra Edilebilirlik Şerhi

DAĞITIM YERLERİNE

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununda düzenlenen icra edilebilirlik şerhine ilişkin uygulamada bazı aksaklıkların yaşandığı, Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere; arabuluculuk ile uyuşmazlıklar, daha az gider ile daha seri ve çok kısa sürede çözülebilmektedir. Arabuluculuk sürecinin tüm safhalarına tarafların egemen olmasından dolayı iki tarafın da kazanacağı, tartışmaların ve gerginliklerin en aza ineceği, kişilerin birbirlerini daha iyi anlayabilecekleri ve bu sayede husumete mahal verilmeden, ilişki ve iletişimin tahrip edilmeden korunmasını ve devamını sağlayan, esnek-ılımlı bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoludur. Arabuluculuğun yaygınlaşması ile birlikte, toplumumuzdaki sosyal iletişimin artacağı, uzlaşma kültürünün yerleşeceği ve ilerleyen süreçte sadece hukuki uyuşmazlıklarda değil sosyal hayatın tüm alanlarında uzlaşma kültürünün yaygınlaşabileceği, kitle iletişim araçlarının desteği ile de bu uzlaşma kültürünün devamının sağlanabileceği düşünülmektedir. Bunun sonucu olarak da binlerce davanın yargıya getirdiği aşırı yük azalacak, adaletin tesisindeki gecikmelerin önüne geçilecek, kaynaklar daha etkin ve verimli kullanılacaktır.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 1 inci maddesi gereğince; arabuluculuk, yabancılik unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, ancak tarafların serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya eylemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır. Tarafların uyuşmazlık üzerinde sulh, kabul veya feragat yapabilecekleri ve hâkim kararı gerekmeksizin hukuken sonuç elde edebilecekleri uyuşmazlıklar; tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya eylemler olup arabuluculuğa elverişlidir.

Aynı Kanunun, "Tarafların anlaşması" başlıklı 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise icra edilebilirlik şerhi düzenlenmiş bulunmaktadır. Buna göre;

“(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi, çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden de yapılabilir. Ancak arabuluculuğa elverişli olan aile hukukuna ilişkin uyuşmazlıklarda inceleme duruşmalı olarak yapılır. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru ile bunun üzerine verilecek kararlara karşı ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden başka bir resmî işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.”

Maddede belirtildiği üzere, icra edilebilirlik şerhinin verilmesi, çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme aile hukukuna ilişkin uyuşmazlıklar hariç dosya üzerinden de yapılabilir. İncelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlı tutulmuştur. Uyuşmazlığın arabuluculuğa uygun olup olmadığı konusunda ise sadece tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edip edemeyecekleri hususu dikkate alınacaktır.

Buna rağmen uygulamada, icra edilebilirlik şerhi talebi ile ilgili yapılan başvurularda, çekişmesiz yargılama işinin niteliğine uygun düşmeyecek şekilde; anlaşma tutanağının sıhhati konusunda araştırmalar yapıldığı, uzun duruşma günlerinin verildiği, anlaşma tutanağı ve içeriği hakkında tarafların ve diğer ilgililerin beyanlarının alındığı, bu ve benzeri şekilde uzun süreli yargılamalar yapıldığı, bu yöndeki yargılama faaliyetlerinin işin niteliğine aykırı olduğu gibi, usul ekonomisi ilkesinin de ihlal edildiği yönünde yakınmalara sebebiyet verildiği anlaşılmıştır.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda, taraflardan en az birinin icra edilebilirlik şerhi talebi üzerine; talebin esasa ilişkin bir dava olmayıp, çekişmesiz yargı işi olduğu dikkate alınarak, maddi hukukun emredici hükümleri dikkate alınmayıp inceleme 6325 sayılı Kanunun 18 inci maddesi kapsamında sınırlı olarak yapılacaktır.

Bu itibarla, icra edilebilirlik şerhinin verilmesi işinin çekişmesiz yargı işi olduğu da gözetilerek, incelemenin en kısa sürede ve mümkünse dosya üzerinden yapılması, belirtilen iki şartın dışında başka hususların inceleme konusu yapılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve konunun yargı çevrenizdeki hukuk mahkemelerine bildirilmesini rica ederim.

e-imzalıdır
Feyzullah TAŞKIN
Hakim
Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılıkları
Cumhuriyet Başsavcılıkları

"Bu Belge elektronik imza ile imzalanarak DYS üzerinden gönderilmiştir. Fizikî olarak gönderilmeyecektir."

Milli Müdafâ Caddesi no:22 Kızılay/ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat : Proje Bürosu/Telefon: 0 312 414 8115

E -posta: adb@adalet.gov.tr/Elektronik ağ: www.adb.adalet.gov.tr